

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/39/2024
Identifikačné číslo spisu:	1519010161
Dátum vydania rozhodnutia:	22.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1519010161.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvineného V. N., pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 22. októbra 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 10. júna 2020, sp. zn. 2To/26/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. N. odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 23. januára 2020, sp. zn. 7T/9/2019 uznal obvineného V. N. (ďalej len „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo spáchania prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„dňa 11.09.2018 v čase okolo 12.20 hod. v Z. na P. ulici pri trafostanici vedľa kotolne na parkovisku pred kúpaliskom W. neoprávnene prechovával pre vlastnú potrebu plastové vrečko s obsahom rastlinného materiálu - sušeného konope (marihuany) s hmotnosťou 526 mg s obsahom účinnej látky THC väčším ako 20 mg, čo zodpovedá najmenej dvom bežným jednotlivým dávkam drogy, keďže rastliny rodu Cannabis (konopa) sú v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradené do I. skupiny omamných látok a účinná látka tetrahydrokanabinol (THC) je v zmysle uvedeného zákona zaradený do I. skupiny psychotropných látok, s tým, že uvedenú drogu mal v pláne užiť za pomoci plastovej fľaše, z ktorého si vyrábal zariadenie slúžiace na fajčenie marihuany - tzv. bongo, pričom po tom, ako zbadal príslušníkov Pohotovostnej motorizovanej jednotky Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave, uvedenú plastovú fľašu ako i plastové vrečko odhodil na zem.“

2. Okresný súd obvinenému podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods.

2, ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 10. júna 2020, sp. zn. 2To/26/2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

4. Obvinený proti rozsudku okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením podal 7. septembra 2020 dovolanie, v ktorom uviedol, že ho podáva z dôvodu skutkových chýb rozsudku okresného súdu, pretože súdom zistený skutkový stav nezodpovedá skutočnosti, skutkové zistenia sú neúplné a okresný a ani krajský súd sa nevysporiadali so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Obvinený ďalej uviedol, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu nie je v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, pretože súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol dostatočne zrozumiteľne, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Podľa názoru dovolateľa okresný súd postupoval v rozpore so zásadou „in dubio pro reo“ a prihliadol na dôkazy, o ktorých sú pochybnosti, pričom z vykonaného dokazovania vyplynuli viaceré vzájomné rozpory, ako sa mal skutok, ktorý je mu kladený za vinu stať. Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, a to v neprospech jeho osoby a aby okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

5. Ďalším podaním doručeným okresnému súdu 30. septembra 2020 obvinený doplnil svoje dovolanie poukazujúc pritom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 1/98 pojednávajúce o spotrebnej držbe drogy. Dovolateľ uviedol, že súdu muselo byť zo svedeckých výpovedí zrejmé, že v inkriminovanom čase si mal drogu aplikovať, teda v jeho prípade sa nejednalo o prechovávanie drogy podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, ale o tzv. spotrebnú držbu, ktorá nemôže byť trestnoprávne postihovaná. Obvinený tiež uviedol, že je evidovaný ako dlhodobý narkoman a množstvo zaistenej drogy nebolo také, ktoré by mu mohlo ublížiť, či byť smrteľné. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením a jeho spod obžaloby oslobodil.

6. Podaním doručeným priamo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 2. decembra 2020 dovolateľ už len zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v podaní z 30. septembra 2020.

7. Obvinený následne podal dovolanie aj prostredníctvom obhajcu Mgr. Dušana Zatkálíka, ktoré bolo Mestského súdu Bratislava I doručené 24. februára 2024, v ktorom uviedol, že na podanom dovolaní trvá poukazujúc pritom na dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku založiť ho jednak na tom, že okresný súd neprihliadal na zásadu „in dubio pro reo“ a zároveň na tom, že súd prvého stupňa nepribral do konania a nevypočul znalcov za účelom určenia jednotlivých dávok drogy pre konkrétnu osobu, ale sa opieral len o znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru. Podľa názoru obvineného by znalecké dokazovanie preukázalo, že zaistené množstvo drogy pre neho nepredstavovalo ani jednu dávku drogy, a teda jeho konanie nenapĺňalo skutkovú podstatu prečinu podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona. Dovolateľ ďalej vyjadril názor, že jednorazová dávka drogy nemôže byť stanovená paušálne, ale má sa vzťahovať na konkrétnu osobu s tým, že hoci bol dlhodobo drogový závislý, žiadnymi znalcami vyšetrený nebol. Obvinený opakovane poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. júna 1998, sp. zn. Tpj 1/98 a uviedol, že marihuanu si zadovážil za účelom jej užitia a nie prechovávania a chcel ju po kúpe bezodkladne užiť, keď to bude možné a nie si ju odložiť na neskorší čas. V jeho prípade tak išlo o spotrebnú držbu, ktorá by nemala byť trestná, pretože ani konzumácia omamných látok ako taká trestná nie je. Podľa názoru obvineného sú tak rozsudok okresného súdu, ako aj napadnuté uznesenie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové

prerokovanie a rozhodnutie.

8. K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „prokurátorka“) podaním doručeným Mestskému súdu Bratislava I 28. marca 2024, v ktorom uviedla, že podľa jej názoru, dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nebol naplnený. Poukázala na to, že v dovolacom konaní nie je možné skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a naviac obvinený svoju námietku neuplatnil v predchádzajúcom konaní. Prokurátorka ďalej uviedla, že pokiaľ dovolateľ namieta nepribratie znalcov do konania na určenie dávok drogy pre konkrétnu osobu, ide o námietku skutkovú, ktorá nie je prípustná. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2014, sp. zn. 2Tdo/56/2014 (R 87/2015), podľa ktorého obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer, pričom ustanovenie § 135 ods. 1 Trestného zákona vychádza z princípu rovnakého zákonného prístupu ku ktorémukoľvek páchatelovi, ktorý omamnú alebo psychotropnú látku prechováva, bez ohľadu na jeho individuálne fyzické dispozície alebo vyššiu odolnosť získanú užívaním drogy.

9. K výhrade obvineného, že súdy vychádzali len zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru prokurátorka uviedla, že menovaný ústav je jedinou inštitúciou v Slovenskej republike, ktorá zhromažďuje informácie o množstvách, koncentráciách a spôsoboch balenia drog určených pre konkrétnych užívateľov a zaistených na území Slovenskej republiky, pričom pri stanovovaní bežnej jednotlivej dávky vychádza z odborných poznatkov a zo štatisticky spracovaných informácií o množstvách, koncentráciách a spôsoboch balenia drog. V tejto súvislosti prokurátorka doplnila, že pojem „obvykle jednorazová dávka“ je pojmom právnym, a preto záver o tom, aká je „obvykle jednorazová dávka“ drogy pre konkrétnu osobu môže vysloviť len orgán činný v trestnom konaní alebo súd na základe zodpovedania odbornej otázky znalcom, či sa jednalo o omamnú alebo psychotropnú látku, v akom množstve a v akej koncentrácii účinnej látky.

10. Prokurátorka ďalej uviedla, že poukaz obvineného na zásadu „in dubio pro reo“ nenapĺňa žiaden dôvod dovolania, pretože je len požiadavkou na hodnotenie výsledkov dokazovania a zisteného skutkového stavu podľa predstáv obvineného a v tejto súvislosti doplnila, že vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní sa nedospelo k niekoľkým, čo do pravdepodobnosti rovnocenným skutkovým verziam, a teda nevystala ani povinnosť prikloniť sa k tej z nich, ktorá bola pre obvineného priaznivejšia. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

11. Spis okresného súdu bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvineného 24. mája 2024.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

13. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability

právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštanca.

14. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštančiu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

15. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

16. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

17. Obvinený v podanom dovolaní namietal naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať ak, je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

18. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

19. Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

20. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

21. Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

22. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napríklad nedostatočné posúdenie premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávných ustanovení, ktorá však spadá pod ten istý dovolací dôvod, teda pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

23. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd opätovne upozorňuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

24. Pokiaľ obvinený namietal porušenie zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) najvyšší súd uvádza, že uvedená zásada súvisí s otázkou skutkového stavu a hodnotením dôkazov, ktorých preskúmanie je, ako to už bolo opakovane konštatované, v dovolacom konaní neprípustné.

25. Nad rámec uvedeného, len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že použitie tejto zásady, ktorá vyplýva z

ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku, prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 28/1998). Ak však súd vykonal všetky dostupné dôkazy, vyhodnotil ich (pričom v konaní nevzhladol pochybnosti o dokazovaných skutočnostiach) a následne dospel k určitým skutkovým a právnym záverom (ktoré sú zároveň presvedčivé), túto zásadu nie je možné aplikovať.

26. V tejto súvislosti je nutné súhlasiť s prokurátorkou, ktorá vo vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní sa nedospelo k niekoľkým, čo do pravdepodobnosti rovnocenným skutkovým verziam, a teda nevyvstala ani povinnosť prikloniť sa k jednej z nich. Uvedené vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorý okrem iného uviedol, že z výpovedí zakročujúcich príslušníkov Policajného zboru, ako aj svedka W. je zrejmé, že obvinený mal v čase skutku u seba vrečko s marihuanou, ktorú si predtým v prítomnosti menovaného svedka kúpil a mal záujem ju na mieste skutku užiť. Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia ďalej poukázal na výpoveď svedka L. V., ktorý videl, ako obvinený odhodil na zem vrečko s neznámou sušenou rastlinou, čo z časti potvrdzuje aj výpoveď svedka O., ktorý rovnako videl, ako obvinený bezprostredne pred policajnou kontrolou odhodil na zem nejaký predmet a poukázal tiež na listinné dôkazy. Podľa záveru súdu prvého stupňa preukázanie zisteného skutkového stavu veci a okolností, ktoré predchádzali spáchaniu trestného činu a jeho následné spáchanie, boli na hlavnom pojednávaní jednoznačne preukázané, a preto dospel k záveru, že skutok sa stal tak, ako je uvedený vo výrokovej časti jeho rozsudku.

27. Obvinený ďalej namietal, že okresný súd do konania nepribral a nevypočul znalcov za účelom určenia jednotlivých dávok drogy pre konkrétnu osobu, ale sa opieral len o znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru. Vzhľadom na to, že táto námietka zjavne dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenapĺňa, keďže nejde ani o kategóriu nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a ani použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, aj keď to obvinený výslovne nenamietal, najvyšší súd skúmal, či by táto námietka nemohla naplniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať ak, bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

28. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku) a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia, preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009).

29. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že

len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

30. Vo vzťahu k rozsahu dokazovania najvyšší súd opakovane judikuje, že súd vykonávajúci dokazovanie nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

31. Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku je obvinený síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014).

32. V tejto súvislosti je potom potrebné konštatovať, že obvinený ani počas hlavného pojednávania a ani najneskôr v konaní pred krajským súdom ako odvolacím súdom, nepredniesol návrh na doplnenie dokazovania pribratím ďalších znalcov za účelom určenia jednotlivých dávok drogy pre konkrétnu osobu, čo by mohlo zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak by sa okresný a krajský súd s takým návrhom na doplnenie dokazovania vôbec nevysporiadali.

33. Zhrnúc uvedené potom najvyšší súd konštatuje, že nepribratie ďalších znalcov za účelom určenia jednotlivých dávok drogy pre konkrétnu osobu nezakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

34. Obvinený napokon poukázal aj na stanovisko v tom čase trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu zákona pri aplikácii § 187 ods. 1 Trestného zákona o nedovolennej výrobe a držaní omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov z 1. júna 1998, sp. zn. Tpj 1/98 uverejnené v tom čase v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky č. 2-3/1998 pod č. 24 (R 24/1998), podľa ktorého za prechovávanie omamnej alebo psychotropnej látky v zmysle § 187 ods. 1 Trestného zákona nemožno považovať držbu takejto látky pred jej osobným fyzickým použitím tým, kto si ju na tento účel zadovážil, pokiaľ toto použitie nadväzuje na jej zadováženie (tzv. spotrebná držba) - R 24/1998-I.

35. Vo vzťahu k vyššie namietanému stanovisku upriamuje najvyšší súd pozornosť na čas jeho prijatia, teda 1. jún 1998, kedy Trestný zákon - zákon č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon účinný do 1. januára 2006“) neobsahoval skutkovú podstatu trestného činu prechovávania omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu, ktorá bola do Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 ako § 186 zavedená až od 1. septembra 1999, a to zákonom č. 183/1999 Z. z. v tom znení, že: Kto neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo prepadnutím vecí.

36. Do § 89 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 bol zároveň doplnený nový ods. 12 v znení: Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac obvykle jednorazovej dávke na použitie, a to pre osobnú

spotrebu.

37. Dôvodová správa k zákonu č. 183/1999 Z. z. a k zavedeniu § 186 uvádza, že: Návrh na rozdiel od doterajšej právnej úpravy samostatne upravuje trestnosť neoprávneného prechovávaní omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu z dôvodu, aby bolo možné jednoznačne trestnými sadzbami rozlíšiť stupeň spoločenskej nebezpečnosti tohto trestného činu od trestného činu podľa § 187. Pojem neoprávnené prechovávanie omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu je vymedzený v § 89 ods. 12.

38. Zároveň dôvodová správa k zákonu č. 183/1999 Z. z. a k zavedeniu nového odseku 12 §-u 89 uvádza, že: V návrhu zákona dochádza k rozdeleniu doterajšej skutkovej podstaty trestného činu nedovolennej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 187 na dve skutkové podstaty trestných činov (§ 186 a § 187) pod spoločným názvom „nedovolená výroba a držba omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi“. Sleduje sa tým vzhľadom na rozdielny stupeň spoločenskej nebezpečnosti týchto trestných činov jednoznačné odlíšenie neoprávneného prechovávaní takýchto látok pre vlastnú potrebu (§ 186) od konaní uvedených v § 187. V § 89 ods. 12 sa vymedzuje, čo sa rozumie pod pojmom prechovávať omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor pre vlastnú potrebu. Aby bolo možné vyvodit' trestnú zodpovednosť pre obchodníkov s drogami, ktorí často argumentujú, že drogy prechovávajú iba pre vlastnú potrebu, ustanovuje sa, že prechovávaním pre vlastnú potrebu môže byť iba množstvo omamnej látky, psychotropnej látky, jedu či prekurzora v množstve, ktoré nesmie presiahnuť obvyklú jednorazovú dávku takejto návykovej látky.

39. Obdobne tak § 171 ods. 1 Trestného zákona (poznámka - v znení účinnom do 1. mája 2022) upravoval skutkovú podstatu prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi v znení: Kto neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky, pričom podľa § 135 ods. 1 Trestného zákona (poznámka v znení účinnom do 6. augusta 2024) Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú potrebu.

40. Z vyššie uvedených skutočností potom vyplýva, že stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu zákona pri aplikácii § 187 ods. 1 Trestného zákona o nedovolennej výrobe a držaní omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov z 1. júna 1998, sp. zn. Tpj 1/98 týkajúce sa tzv. „spotrebnej držby“ drog s účinnosťou od 1. septembra 1999 viac nie je aktuálne a konanie obvineného bolo okresným súdom správne právne kvalifikované ako prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, teda ani v tomto prípade dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je daný.

41. Vzhľadom na to, že obvinený V. N. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku (ale ani žiadne iné), Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

42. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.